

СРЕТЕЊСКИ МАНАСТИР
ИЗ МОСКВЕ

студио РУСКИ ЦАР

МУЗЕЈ
РУДНИЧКО-ТАКОВСКОГ
КРАЈА

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА
у сусрет руском цару
Романови - царско служење

Император Николај II са децом у шетњи

Немогуће је ставити тачку на причу о судбини последњих Романових. Увек кад се учини да су све тајне о овој царској породици откривене и испричане, појави се нека нова чињеница о њиховом животу и смрти. Представници ове династије носили су царску круну Русије више од 300 година, тачније од фебруара 1613. до марта 1917. године. Романови су дали 18 владара, за чије је владавине земља постала снажна држава, која је достигла свој зенит и уједно проживела трагичне тренутке своје историје.

Буђење сећања на царске мученике носи

посебан значај у 2018. години када се навршава 100 година од трагичног страдања последњег руског императора и његове породице.

Николај II последњи руски император (1894-1917), био је син Александра III и Марије Фјодоровне, данске принцезе. Његова жена била је принцеза Алис Хесенска, унука енглеске краљице Викторије. Њих двоје упознали су се на свадби њене сестре Елизабете и великог кнеза Сергеја Александровича. Љубав је била узајамна. Осам година трајала је њихова веза, без наде у споразум родитеља. На обе стране брак је наилазио на различите препреке. Отац младе принцезе није желео руски брак, и није желео да принцеза промени вероисповест. Са друге стране Александар III је упозорио свог наследника да је дужан да се одрекне брачне везе са Немицом. Супротстављајући се овом браку, цар је желео да потврди своју политику, јер је као творац француско-русоког савеза хтео да му остане веран чак и у својим породичним

Император Николај II током војних маневара 1913.

Деца императора Николаја на хуманитарној акцији "Бели цвет" на Криму

Али, ова љубав постала је временом препрека за срећу његових поданика. Наиме, царица није умела да освоји симпатије становништва Русије. Принцеза Алис била је добра, срдачна, бојажљива, али је временом постала нетрпљива. Живот Николаја II као господара, није му увек доносио радости, већ и огорчења, а срећу је налазио само међу својом децом и женом.

Фебруара 1917. године Русија се налазила на ивици амбиса. Недостатак основних животних намирница проузроковало је масовне побуне и опште нездадољство несрћеног народа. Ред се у потпуности нарушио, а чланови Совјетске партије су од цара Николаја II захтевали да абдицира. Када се и неколико генерала придружило овом захтеву, уз немачку офанзиву која је куцала на врата и грађански рат који би се завршио крвопролићем, цар није имао избора него је прихватио захтеве и повукао се са престола. Активисти грађанских

односима. Николај II и Александра су се венчали 14. новембра 1894. године. У царској породици рођене су четири ћерке: Олга, Татјана, Марија и Анастасија, и један син, дуго очекивани царевић Алексеј. По природи добар и меког карактера, Николај II поседовао је доволно ума, храбrosti и племенистости за испуњење свих обавеза приватног живота. Био је пун љубави и доброте, везан за породични живот, у коме је потпао под снажан утицај своје жене. Љубав према њој, непромењена кроз читав његов живот, може да послужи као пример постојаности-пар се могао њом поносити.

Николај II, Александра и велике кнегиње Олга и Татјана

покрета, међу којима су предњачили большевици, излепили су по градовима плакате на којима су се налазиле поруке против царске породице: „Доле са немачком женом“ (супруга Александра била је немачког порекла), „Доле рат“, „Доле цар“. Немци су му упућивали примамљиве предлоге, јемчили су да ће животи Романових бити сачувани, да ће престо прећи на његовог сина. Од цара се једино захтевало да прихвати немачку помоћ. Тада би ишчезли большевици: прогнала би их иста она рука која их је и послала да руше Русију. Николај II је схватио клопку и одрекао се

Царевић
Алексеј Николајевич

спасења по цену смрти. Цар није желео да због њега буде проливена и једна кап руске крви. Иако је, како се њему чинио, прихватио једино исправно решење, цар је преживљавао тешке душевне патње: „Ако сам ја сметња за срећу Русије и ако ме све друштвене сile које су сада на њеном челу моле да напустим престо, ја сам спреман да то учиним, спреман сам не само да се одрекнем царства, него и да свој живот дам за Отаџбину“, говорио је цар Николај II. Након што је абдицирао 2. марта 1917. године Николај II је са породицом претеран у Тоболт, где су живели у „солидним условима“. Међутим, после большевичке револуције у октобру исте године, њихов живот постаје пакао. Наредне 1918. године читава породица је бачена у затвор. У току ноћи 16. и 17. јула породица Романов је извучена из својих кревета и одведена у подруму Ипатијеве куће, у Јекатеринбург, где су и погубљени. Большевичка тајна полиција убила је

Велика кнегиња Марија Романова на јахти
„Поларна звезда“, 1907. године

Велика кнегиња
Анастасија Николајевна

Николај II, последњег руског цара, заједно са царицом Александром, 14-годишњим царевићем Алексејом и четири принцеze, послугом и породичним лекаром. Били су погубљени кишом пушчаних метака. Та кобна ноћ је и до данас остала ноћ о којој се прича. Убиство једанаесторо људи у малој соби претворило се у крвави пир. У истраживање убиства били су помешани партијски интереси: једни су у њему видели политичко убиство, док су га други сматрали једноставном појединошћу револуционарног кретања: плашећи се освете Јевреја, у којима су слутили главне кривце. Нема никакве сумње да је цар Николај II погинуо због упорне жеље да остане веран народу и савезницима.

У српској историји Николај II остао је запамћен као величанствени командант који је притекао у помоћ Србији

када је то било најпотребније. Када је 23. јула 1914. године Аустроугарска поставила ултиматум Србији, српска влада се исте вечери обратила Русији за помоћ. Свега шест дана након тога 30. јула цар Николај II је позитивно одговорио на молбу српске владе. Током рата Русија је слала велике количине муниције, санитетске помоћи, храну. Николај II је представљао снажног српског савезника. Штитио је интересе Србије и директно је заслужан за преживљавање српске војске приликом повлачења ка Грчкој.

Већина оних који су били сведоци последњег периода у животу царских мученика говори о заточеницима тоболског, а касније и Ипатијевског дома као о

Император Николај II и царица Александра у руској царској ношњи

људима који су страдали али су, и поред тога, водили побожан живот и одликовали се дубоком религиозношћу. Велику пажњу породица Романов је поклањала је православној цркви, дајући велике прилоге за изградњу нових цркава. Николај II је канонизовала 1. новембра 1981. године Руска заграничка православна црква која тада није била у јединству са Московском патријаршијом. Деветнаест година касније, 2000. године и Руска православна црква га је канонизовала заједно са женом и децом. Проглашени су за мученике.

Ана Јелић
кустос, историчар уметности

Император Николај II у мундиру
морског официра

Велика кнегиња Олга Николајевна
Романова, 1910. година